

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Emberi jogok érvényesülése az idősotthonokban - Európai Projekt -

Dr. Csikós Tímea
Jogi főreferens, AJBH
Idősügyi Szakmai Tanácskozás
Sopron, 2017. október 16.

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az ombudsmani alapjogvédelem meghatározó sajátosságai

Tágran vett hatósági
jogalkalmazás
alapjogi kontrollja

Reaktív
jogvédelem

Széleskörű
panasztétel (bárki,
bárhogyan)

Széleskörű
vizsgálati eszközök

Proaktív
jogvédelem

Hivatalbóli eljárások
(Önindító képesség)

Nincs
kötelező erejű
döntés
(ajánlástétel)

Jogon kívüli
eszközök,
jogtudatosság

Nyilvánosság
ereje és
szerepe

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az ombudsman különös felelőssége a rászorulóknak jogainak érvényesüléséért

A veszélyeztetett társadalmi csoportok jogait érintő panaszokra kiemelt figyelem

Tematikus, átfogó jellegű hivatalbéli vizsgálatok

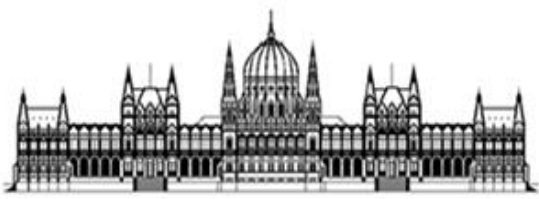
Együttműködés a szakmai, civil szervezetekkel

Hozzáférhetőség
Megyelátogatások

„Az alapvető jogok biztosa tevékenysége során - különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával - megkülönböztetett figyelmet fordít a 2007. évi XCII. Törvénnyel kihirdetett, a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény végrehajtásának segítésére, védelmére és ellenőrzésére.”
(Ombudsmantörvény)

Jogtudatosság-fejlesztés
Nyilvánosság

Nemzetközi standard-ek

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

ENNHRI – OPP

A projekt

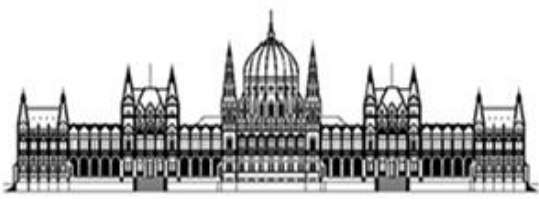
- Nemzeti Emberi Jogi Intézmények Európai Hálózata (ENNHRI)
- egyetlen „A” státuszú magyar intézményként kiemelt tagja az AJBH
- EB által finanszírozott, 2,5 éves időtartamú tematikus emberi jogi projektet hirdettek
- 2015. januárjától 2017. júniusáig (decemberig)
- „Az idősgondozásban részesülő személyek emberi jogainak érvényesülésével”
- Kettős szerep: tanácsadó testületi tagság (Advisory group) és gyakorlati megvalósító, mintaállam (Pilot member)

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

A projekt jelentősége

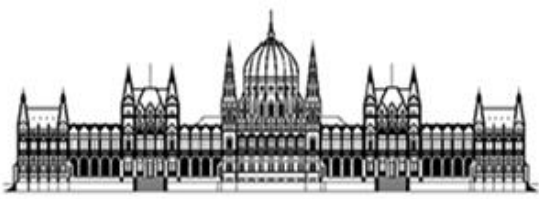
- A projekt célja az idősellátás európai szintű monitoringja, tapasztalatok, problémák, jó gyakorlatok feltárása, melynek keretében a projektmunka összegzéseként a résztvevők egy, az Európai Bizottságnak is benyújtandó közös ajánlást, javaslat-csomagot fogalmazznak meg.
- magas presztízsű feladatvállalás, az idősellátásban gondozott embereket, mint rászoruló csoportot tekintve pedig az Ajbt. alapján törvényi kötelezettség is a magyar ombudsman számára.

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az AJBH projekttevékenységének elemei

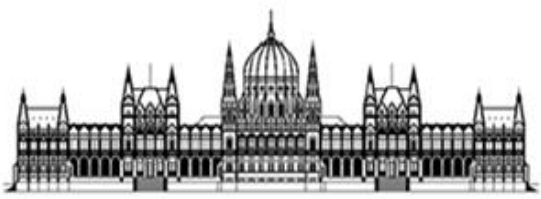
- 2014. év vége: nyitó konferencia Brüsszelben
- 2015. november: országos konferencia AJBH-ban
  - A projekt meghirdetése, témafelvetés, időügyi aktualitások megfogalmazása
- Monitoring tevékenység /2015-2016
  - 4 intézmény, jelentés, lila kiadvány
- Jogtudatosító, ismeretterjesztő tevékenység /2016-2017
  - Turné, narancssárga kiadvány
- 2017. május: konferencia – összegzés
  - Hatásmérés: a meglátogatott intézmények megkérdezése emailben
- 2017. ősz: zárás, összegzés, közös európai jelentés kidolgozása
  - November 28.: záró konferencia Brüsszelben

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

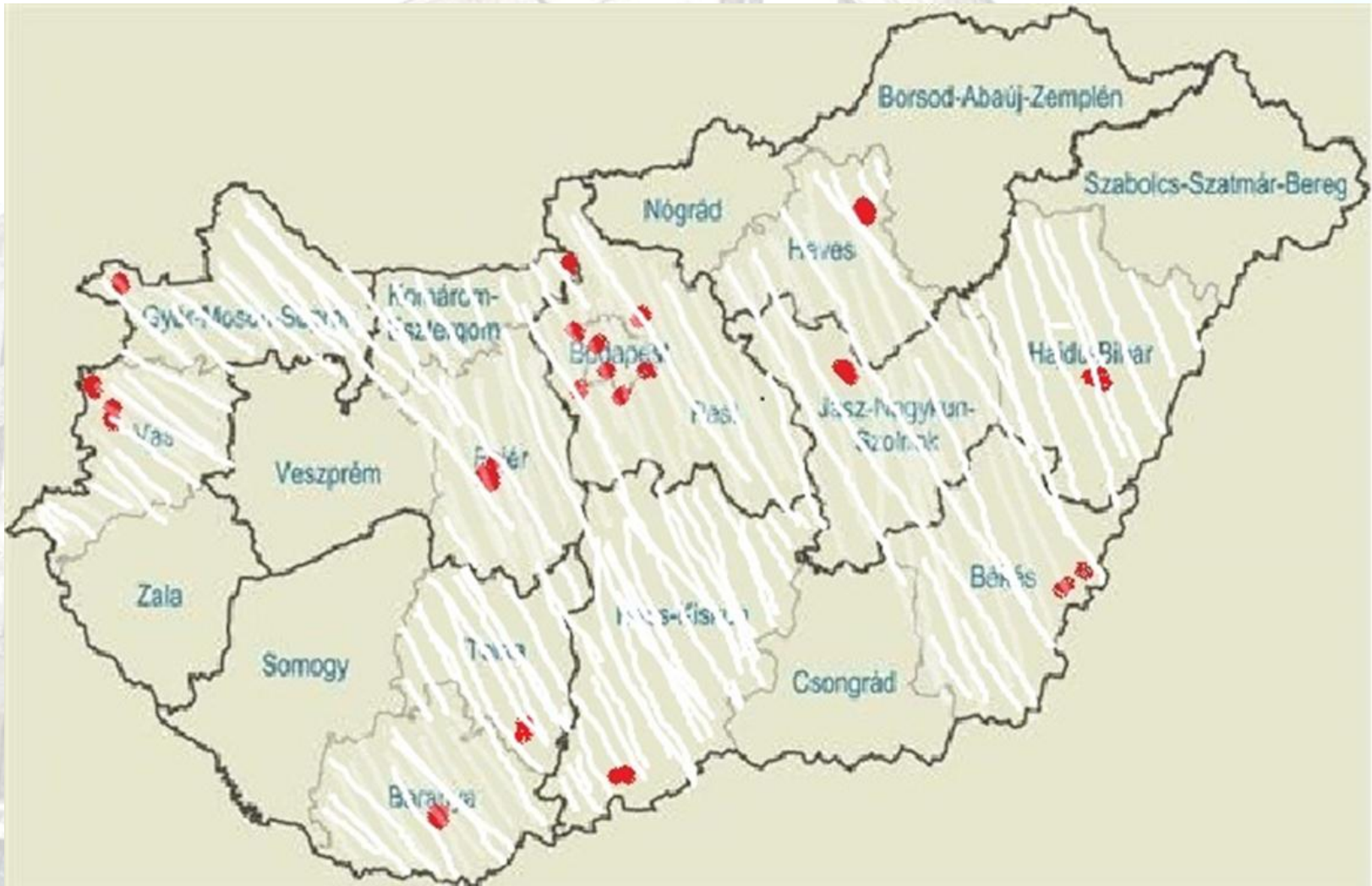
Érintett, elért, bevont intézmények

- Monitoring:
  - Pécs, Jászapáti, Kőszeg, Biatorbágy, Bp (MMSz-Batthyány)
- Jogtudatosító turné:
  - Bp 4x (Alacskai, Kamaraerdei, Rózsa, Pesti Út)
  - Gödöllő, (Szombathely-)Polgárdi, Visegrád-Vámosmikola
  - Sopron, Bélapátfalva, Hajdúszoboszló, Bácsborsód
  - Bátaszék (Tolna megye, 2017.)
    - (Békés megye, Kőrösladány – korábbi vizsgálat, még a projekt előtt)

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Országos szintű

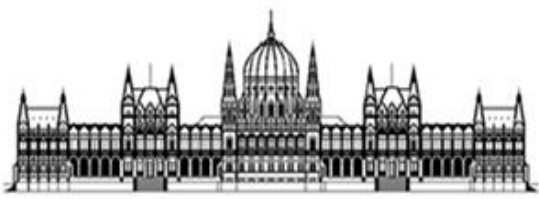

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az intézményi beszélgetések közös pontjai – rendszerszintű problémák térképe

- Étkezés (normatíva összege, közétkeztetési rendelet előírásai)
- Betegszállítás (hozzáférhetőség, várakozás, bánásmód)
- Bentlakásos idősellátás = konstans betegápolás
  - eü.-i kompetenciák nélkül (szakápolási központok?)
  - Ápolási szükséglet $\leftarrow \rightarrow$ eü.-i ellátás hiányosságai
- Szociális ágazati (szak)dolgozók helyzete (előregedő, felhíguló, kiüresedő, nem vonzó szakma, jelentőségéhez képest elképesztően méltatlan bánásmódban)
- Izolált környezet (infrastrukturálisan, társadalmilag) és megbélyegzettség („szoc.otthonból jött, mindegy!”)

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Együttműködés, közös gondolkodás

- Kiemelt partner, konzorciumi megállapodás keretében: A **Főv. Önk. Pesti Úti Idősek Otthona**
- **AJBH vezetőinek** támogató hozzáállása (adminisztratív, könyvelési és szervezési plusz feladatok vállalása) + **projektcsapat tagjai** által önként hozzáadott többletmunka
- **Valamennyi érintetti kör nyitottsága:** intézményvezetők, dolgozók és lakók egyaránt

→ *nincs „vége” a feladatnak, sőt! ...*

„Az öregkor hasonlít a hegymásáshoz. Minél magasabbra hágsz, annál fáradtabb vagy, nehezebben kapsz levegőt. De sokkal jobban átlátod a dolgokat.”

(Ingmar Bergmann)

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

*Köszönöm megtisztelő
figyelmüket...
- a kortalan emberi
méltóságra*

Csikos.Timea@ajbh.hu

www.ajbh.hu panasz@ajbh.hu +361/475-7100